

Quicksan Soortenbescherming

Mijlerweg 28 te Lunteren

In het kader van een
bestemmingsplanwijziging

Uitvoering	Ruimte voor Advies - J. Mossink Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	Dhr. R. van Woerden
Locatie	Mijlerweg 28 6741 JV Lunteren (gem. Ede)
Datum	12 juli 2017
Status	v1

INHOUD

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	
1.2 Beschrijving locatie en ingreep	
1.3 Opzet onderzoek	
2 Resultaten	5
2.1 Vaatplanten	
2.2 Broedvogels	
2.3 Vleermuizen	
3.4 Grondgebonden zoogdieren	
3.5 Overige soorten	
3 Effecten	8
3.1 Broedvogels	
3.2 Vleermuizen	
3.3 Overige soorten	
4 Conclusies en Aanbevelingen	10
5 Wettelijk kader	11

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van een quickscan soortenbescherming op de locatie Mijlerweg 28 te Lunteren. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Het bestaande bouwvlak wordt verplaatst, de bestaande bijgebouwen gesloopt en vervangen door drie nieuwe bijgebouwen. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming - onderdeel soortbescherming. Gebiedsbescherming is geen onderdeel van de quickscan. In het kader van de PAS is reeds in een eerder stadium een berekening gemaakt, overige effecten op Natura 2000-gebieden zijn gezien de aard en omvang van de ingreep en afstand tot N2000-gebieden (> 2 km) uitgesloten. De locatie is bovendien geen onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk of Groene Ontwikkelingszone. Het onderdeel gebiedsbescherming wordt daarom niet verder behandeld. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

Het onderzoeksgebied bestaat uit een bouwvlak van ruim 3000 m² met bestemming 'Wonen met agrarische nevenfunctie'. De huidige bebouwing bestaat uit een moderne woonboerderij met rieten kap en vijf gedateerde bijgebouwen die in slechte tot zeer slechte staat verkeren. De woning blijft behouden, de bijgebouwen worden gesloopt. Vier bijgebouwen bestaan grotendeels uit hout met golfplatendak (deels asbest). Het kleinste schuurtje is opgetrokken uit steen en heeft een pannendak. Alle bijgebouwen zijn ongeïsoleerd. Het erf is deels bestraat met klinkers, het overige deel bestaat uit gazon. Langs de zuidoostelijke hoek van het bouwvlak is enige ruigtebegroeiing aanwezig. Verder staan er enkele forse Zomereiken op het zuidelijk deel van het terrein, evenals een elzenrij die nog versterkt wordt. Langs de oprijlaan is recentelijk een dubbele rij Zomereiken aangeplant. Alle bomen blijven behouden.

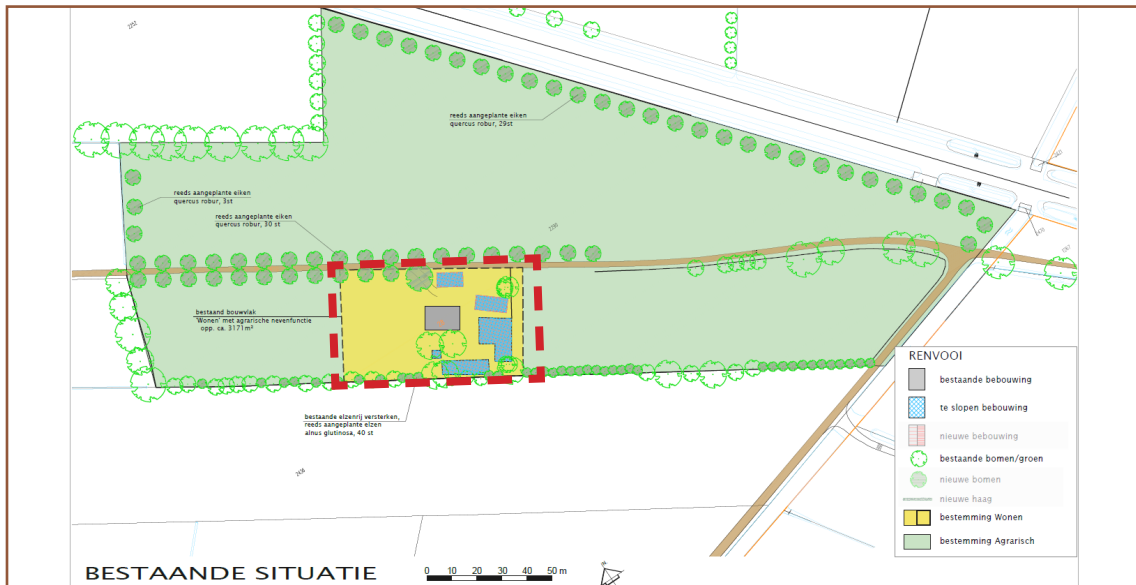
In de nieuwe situatie is er sprake van een rundveestal (121 m²), schapenstal (80 m²) en privé bijgebouw (198 m²). Het totale bouwvlak is iets kleiner dan in de bestaande situatie. De verplaatsing van het bouwvlak leidt niet tot significante wijziging van het terrein, in beide gevallen is er sprake van grasland. Het overige deel van het terrein bestaat zowel nu als straks uit agrarisch grasland.

Vanuit een breder perspectief ligt de locatie in het overwegend agrarisch buitengebied tussen Lunteren en Barneveld. Langs de oostelijke rand loopt een spoorlijn, op enkele tientallen meters ten zuiden van het onderzoeksgebied stroomt de Meulunterense Beek. Voor het overige bestaat de omgeving voornamelijk uit agrarisch grasland, maïsakkers en agrarische bedrijven.

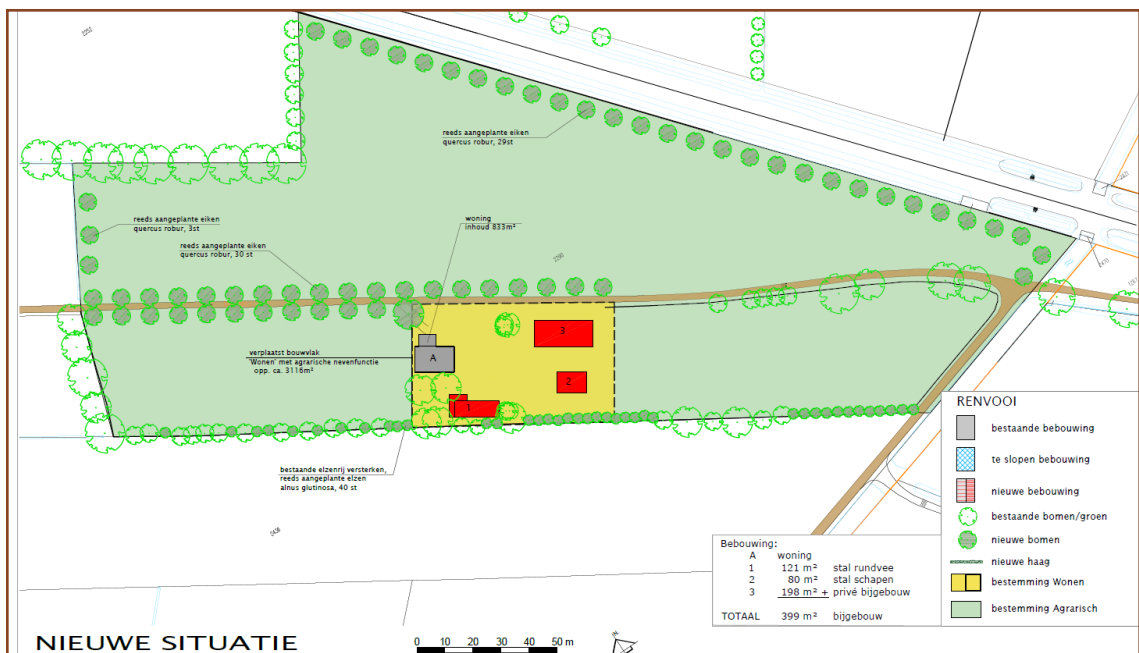
1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen,

websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op woensdag 5 juli 2017 bezocht door een ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is voornamelijk gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals Huismus, uilen en vleermuizen. Gezien de locatie zijn effecten op overige soorten op voorhand zo goed als uitgesloten, voor de volledigheid worden deze nog kort behandeld. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt en 23 °C bij een zwakke wind uit westelijke richting.

Afb. 1.1: Tekening bestaande situatie. De te slopen stallen zijn blauw weergegeven. Het onderzoeksgebied is rood omkaderd. Bron ondergrond: Architectenbureau DBL.

Afb. 1.2: Schetstekening nieuwe situatie. Het bouwvlak verschuift in zuidoostelijke richting en er komen drie gebouwen ter vervanging van de huidige vijf. Bron ondergrond: Architectenbureau DBL.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Geschikte groeiplaatsen voor bijzondere plantensoorten ontbreken binnen het onderzoeksgebied en in de directe omgeving. De agrarische omgeving maakt dat de omstandigheden te voedselrijk zijn voor beschermde soorten, die vaak zeer specifieke eisen aan hun omgeving stellen. Ook waarnemingen van beschermde soorten ontbreken.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

De locatie is onderzocht op (mogelijke) aanwezigheid van vogels met vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen die in de omgeving voorkomen. De schuren zijn in potentie geschikt voor Huismussen. De kapschuren zijn vrij toegankelijk, de overige gebouwen via gaten en kieren en er is ruimte om op dwarsbalken te nestelen. Desondanks zijn nergens 'bewoonde' nesten van Huismussen gevonden. In het stenen schuurtje zijn nestresten van twee oude nesten aangetroffen. De locatie, het vrij grove materiaal en de beperkte toegankelijkheid van het schuurtje doen vermoeden dat het om oude mussennesten gaat. De nesten zijn uit elkaar gevallen en bedekt met spinrag. Ook werden er geen in- of uitvliegende vogels in het schuurtje gezien tijdens het veldbezoek. Op het westelijk deel van het perceel was kortstondig een groepje Huismussen van 4 exemplaren foeragerend aanwezig. Na enkele minuten verdween het groepje weer richting het erf ten westen van de onderzoekslocatie aan de Mijlerweg 24 om daar te blijven. Vermoedelijk bevinden de nesten zich op het betreffende erf. Het is niet met zekerheid te zeggen waarom de onderzoekslocatie geen noemenswaardig leefgebied van Huismussen vormt. Een mogelijke verklaring is het gebrek aan voldoende permanente voedselbronnen zoals kuilvoer en veestallen een verklaring.

De Steenuil en Kerkuil broeden vaak in oude schuren in het buitengebied. De Kerkuil is sterk afhankelijk van nestkasten of andere door mensen gerealiseerde broedruimtes. Op de onderzoekslocatie ontbreken hoge, donkere plekken met potentiële broedplateaus of anderszins geschikte nestlocaties. Ondanks het feit dat de Kerkuil in de omgeving voorkomt zijn er geen sporen aangetroffen die duiden gebruik van de locatie. Zo zijn er geen braakballen, veren of krijtstrepen gevonden in de schuren. Voor de Steenuil geldt min of meer hetzelfde. De aanwezigheid van opgaande landschapselementen en kort grasland zorgt voor geschikte jachtgebieden in de omgeving. Begin 2017 is diverse malen een Steenuil waargenomen op ongeveer 350 meter ten noordoosten van de Mijlerweg 28 (bron: waarneming.nl). Ook voor de Steenuil geldt dat de omgeving geschikt is als leefgebied maar dat het aan potentiële nestgelegenheid ontbreekt. Het (laten) plaatsen van een nestkast voor Steenuil of Kerkuil in één van de nieuwe gebouwen heeft zeker kans op slagen. Het is in veel gevallen mogelijk contact op te nemen met een lokale vogel-/uilenwerkgroep die het plaatsen en onderhouden van de kasten voor haar rekening neemt.

Overige jaarrond beschermde nesten van broedvogels ontbreken binnen invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten van Ooievaar, Roek, Grote gele kwikstaart of roofvogels en voor de Gierzwaluw is de locatie ongeschikt.

Overige broedvogels

De halfopen schuren zijn toegankelijk en vormen potentiële broedlocaties voor bijvoorbeeld Boerenwaluw, Merel, duiven en vliegenvangers. De bewoonster geeft aan dat recentelijk Houtduiven in de kapschuur een nestpoging hebben gedaan. Het nest is echter uit elkaar gevallen voordat de jongen uitkwamen. Tijdens het veldbezoek zijn geen bezette nesten aangetroffen. Wel zijn er enkele oude nesten gevonden. Twee nesten waren waarschijnlijk van Boerenwaluwen, een ander nest vermoedelijk van Merels. Gezien de spinnenwebben en stoflaag zijn de nesten lang niet in het huidige broedseizoen gebruikt. Het is mogelijk dat de Houtduiven later dit jaar nog een broedpoging ondernemen. Van andere soorten zijn dit jaar geen pogingen meer te verwachten.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen maar ook landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en onmisbaar foerageergebied zijn beschermd.

De te slopen gebouwen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De redenen hiervoor zijn het ontbreken van holle ruimtes achter bijvoorbeeld betimmeringen of in spouwmuur, het feit dat het nergens echt donker is door kieren, gaten en spleten en de eveneens hierdoor veroorzaakte tocht. Zowel muren als dak zijn in alle gevallen uit slechts één laag opgebouwd. Als extra controle zijn alle gebouwen onderzocht op aanwezigheid van uitwerpselen en prooi-resten (vlindervleugels, deze kunnen duiden op aanwezigheid Gewone grootoorvleermuis). Enkele enigszins donkere hoeken rond balkconstructies zijn met behulp van een zaklamp onderzocht op rustende vleermuizen om met volledige zekerheid vast te kunnen stellen dat de schuren geen functie als vaste verblijfplaats hebben. Aan de hand van de quickscan kan met voldoende mate van zekerheid worden uitgesloten dat vleermuizen vaste verblijfplaatsen in de gebouwen hebben, nader onderzoek is niet nodig.

De bomenrij langs de zuidgrens van het perceel is mogelijk onderdeel van een vliegroute, ondanks de gaten die overbrugd moeten worden. Gezien de aanwezigheid van enkele grote bomen en de bomenrij zijn tevens kleine aantallen foeragerende vleermuizen te verwachten. De halfopen schuren vormen tevens geschikt jachtgebied voor met name Gewone grootoorvleermuis.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" verstaan we hier alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. In en rond de te slopen gebouwen en op het erf zijn kleine, algemene knaagdieren en insectenetters te verwachten. In een naastgelegen weiland is tijdens het veldbezoek een Haas gezien. Mogelijk komen in de omringende graslanden ook Reeën om te foerageren. Van de soorten die niet op de vrijstellingslijst van de provincie Gelderland biedt de locatie uitsluitend kansen voor de Steenmarter. Er zijn waarnemingen van Steenmarters uit de omgeving bekend en de schuren op het erf zijn daarom uitgebreid onderzocht op sporen van marters. Alle ruimtes waren volledig inspecteerbaar. Er zijn geen aanwijzingen (uitwerpselen, plukresten, pootafdrukken) gevonden die duiden op aanwezigheid van de Steenmarter. De soort kan dan ook als afwezig worden beschouwd. Overige beschermde zoogdieren komen niet in de omgeving voor en geschikt leefgebied ontbreekt.

2.5 Overige soorten

Door het ontbreken van open water is er geen leefgebied van vissen of voortplantingshabitat van amfibieën binnen het onderzoeksgebied aanwezig. De zeer algemene amfibieën Bruine kikker en Gewone pad zijn buiten de voortplantingsperiode vaak ver van waterpartijen te vinden en kunnen mogelijk incidenteel worden aangetroffen in het gazon en rond de bomenrijen. Amfibieën waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke projecten geldt komen met zekerheid niet voor op de locatie door het ontbreken van geschikt leefgebied op en rond het erf. Om dezelfde reden is ook het vóórkomen van reptielen en beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, weekdieren) uitgesloten.

Afb. 2.1: Halfopen schuren op het zuidoostelijk deel van het huidige bouwvlak

Afb. 2.2: Binnenzijde noordoostelijke stal. Op de foto is duidelijk te zien hoeveel lichtinval er is door de kieren en gaten in het hout.

Afb. 2.3: Achterkan van één van de stallen. De Vlierstruik is een geschikte broedplek voor vogels maar er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen.

Afb. 2.4: Klein stenen schuurtje met pannendak. Aan de binnenkant zijn twee oude, uit elkaar gevallen nesten gevonden. Recente nesten ontbreken en voor vleermuizen is de schuur ongeschikt vanwege tocht, licht en de geringe hoogte. Op de achtergrond een forse te behouden eik.

3

EFFECTEN

3.1 Broedvogels

De bestemmingsplanwijziging en bijbehorende sloop van bijgebouwen leidt niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels. Het terrein wordt slechts incidenteel door Huismussen gebruikt om te foerageren. De bomen en het gazon/grasland waar gefoerageerd blijven ook in de toekomstige situatie behouden. Steenuil en Kerkuil maken momenteel geen gebruik van het erf. Wel is het omringende landschap geschikt als jachtgebied voor beide soorten, dit wordt niet aangetast.

Het is een aanrader om (mocht de constructie het toelaten) een nestkast voor Steenuil of Kerkuil te (laten) plaatsen. Dit kan waarschijnlijk door een vrijwilligersorganisatie zoals lokale vogel-/uilenwerkgroep maar kan ook zelf worden uitgevoerd. In het laatste geval is het wel belangrijk om uit te zoeken waar nestkast en -locatie aan moeten voldoen. Op internet is veel informatie te vinden over dit onderwerp.

Wat overige broedvogels betreft zijn er dit broedseizoen hooguit nesten van Houtduif te verwachten. Houtduiven kunnen bij warme omstandigheden vrijwel jaarrond tot broeden overgaan, houdt hier rekening mee bij de sloop. Overige algemene broedvogels gaan misschien komend broedseizoen over tot broeden in de gebouwen of in de vlierstruik achter de kapschuur. Een ruwe indicatie van het broedseizoen is de periode half maart - half augustus, echter zijn eerdere of latere broedgevallen van met name duiven niet uitgesloten. Van belang is of er bezette nesten aanwezig zijn, deze mogen nooit verstoord worden. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Bij bezette nesten moet gewacht worden met sloop totdat het nest vrijwillig verlaten is.

3.2 Vleermuizen

Sloop van de stallen leidt niet tot aantasting of vernieling van vaste vleermuisverblijfplaatsen. De potentie van de gebouwen in de huidige staat is nihil, dit wordt ondersteund door het feit dat nergens aanwijzingen zijn gevonden die op aanwezigheid duiden. De bomenrij langs de zuidgrens van het perceel is mogelijk onderdeel van een vliegroute. De bij de bestemmingsplanwijziging behorende ingrepen hebben geen betrekking op de mogelijke vliegroute anders dan het versterken van de bomenrij. Door het opvullen van gaten in de bomenrij wordt de geschiktheid als vliegroute vergroot en is er mogelijk een positief effect. Er is zeker geen sprake van belangrijk foerageergebied, bovendien blijft de opgaande begroeiing ongemoeid. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet nodig.

In de nieuwe situatie is het waarschijnlijk mogelijk om met relatief weinig kosten en inspanning verblijfplaatsen voor vleermuizen te creëren, bijvoorbeeld door het ophangen van kasten of realiseren van holle tochtvrije ruimtes achter betimmeringen. Dit is gunstig voor vleermuizen zoals Gewone grootoortvleermuis en Gewone dwergvleermuis, maar ook voor mensen vanwege de grote aantallen muggen en andere vliegende insecten die het voedsel van vleermuizen vormen.

3.3 Overige soorten

Het plangebied heeft geen functie voor beschermde soorten die niet op de vrijstellingslijst bij

ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van de provincie Gelderland zijn opgenomen. Zoals in hoofdstuk 2 vermeld is afgaande op de locatie uitsluitend de Steenmarter een serieuze kandidaat maar is er geen enkele aanwijzing gevonden die op aanwezigheid duidt. Het is derhalve niet nodig om nader onderzoek uit te voeren naar aanwezigheid van de Steenmarter. Wat betreft overige soorten zijn enkele veelvoorkomende knaagdieren, insectenetters en amfibieën te verwachten. Sloop van de bebouwing kan leiden tot het verloren gaan van holen en gangenstelsels van bijvoorbeeld Veldmuis, Huisspitsmuis, Bosmuis en Bruine rat. Deze effecten zijn redelijkerwijs niet te voorkomen. Een minimale invloed op landhabitat van Bruine kikker en Gewone pad is niet uit te sluiten maar dit mag geen naam hebben. Vissen, reptielen, zeldzame of beschermde amfibieën en ongewervelden komen niet op de locatie voor en dus heeft de ingreep geen effect op dergelijke soorten. Nader onderzoek of het nemen van maatregelen ten aanzien van overige soorten is niet aan de orde.

4

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Sloop van de stallen leidt met zekerheid niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen. Het uitvoeren van nader onderzoek in de vorm van gerichte veldbezoeken in geschikte onderzoeksperiodes is niet aan de orde.
- Sloop van gebouwen kan leiden tot aantasting of vernieling van nesten van algemene broedvogels. Broedende vogels mogen nooit verstoord worden. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Wees vooral alert op Houtduiven, deze kunnen onder geschikte omstandigheden bijna het hele jaar nestelen. Overige soorten worden niet eerder dan half maart 2018 verwacht. Laat in geval van sloop tijdens het broedseizoen voor de zekerheid een broedvogelcheck uitvoeren door een erkend deskundige*.
- De locatie heeft veel potentie voor vleermuizen, Steenuil en Kerkuil. Voor uilen kunnen, al dan niet onder begeleiding van een vogel-/uilenwerkgroep, kasten opgehangen worden. Voor vleermuizen is het mogelijk om vleermuiskasten op te hangen of toegankelijke, donkere en tochtvrije ruimtes te creëren achter bijvoorbeeld gevelbetimmeringen. Ook voor vleermuizen dienen de maatregelen aan specifieke eisen te voldoen om de kans op succes te vergroten. Tegenwoordig is op internet veel nuttige informatie te vinden. Wat vleermuizen betreft kunt u voor vleermuizen ook vrijblijvend contact opnemen met Ruimte voor Advies.
- Effecten op overige beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige* (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

* Definitie deskundige

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moeten zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5

WETTELIJK KADER

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk** (hierna **GNN**) en de **Groene Ontwikkelingszone** (hierna **GO**) komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet Natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de WNb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.